

Na osnovu člana 225. stav (15) Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na cestama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10 i 18/13), ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, u saradnji sa organima nadležnim za obrazovanje i organima nadležnim za unutrašnje poslove, donosi

PRAVILNIK

O NAČINU ORGANIZIRANJA PREDAVANJA O POSLJEDICAMA KOJE PROIZILAZE IZ NEPOŠTOVANJA ILI NEPOZNAVANJA PROPISA O SIGURNOSTI SAOBRAĆAJA NA CESTAMA I NAČINU PROVJERE POZNAVANJA PROPISA O SIGURNOSTI SAOBRAĆAJA NA CESTAMA

Član 1.

(Predmet)

Ovim Pravilnikom propisuje se način organiziranja predavanja o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama i način provjere poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama za vozače motornih vozila kojima su određeni kazneni bodovi.

Član 2.

(Nadležnost)

- (1) Organi entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine nadležni za unutrašnje poslove nadležni su za poslove organiziranja i održavanja predavanja o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama (u daljem tekstu: nadležni organ za predavanje).
- (2) Organi entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine nadležni za obrazovanje nadležni su za poslove organiziranja provjere poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama (u daljem tekstu: nadležni organ za provjeru).
- (3) Nadležni organ iz stava (1) ovog člana poslove organiziranja i održavanja predavanja o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama mogu prenijeti na odgovarajuću strukovnu organizaciju.

Član 3.

(Pristup predavanju)

- (1) Predavanju o posljedicama, koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama, pristupa vozač vozila kojem je u roku od jedne godine, zbog učinjenih prekršaja, određeno najmanje sedam kaznenih bodova na osnovu pravosnažnih konačnih i izvršnih prekršajnih naloga, odnosno pravosnažnih sudskih rješenja.
- (2) Nadležni organ za predavanje, kod kojeg se vozač iz stava (1) ovog člana vodi u evidenciji, poziva vozača na predavanje o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama.

Član 4.

(Pristup provjeri poznavanja propisa)

- (1) Provjeri poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama (u daljem tekstu: provjera poznavanja propisa) pristupa vozač vozila kojem je u roku od jedne godine zbog učinjenih prekršaja određeno najmanje deset kaznenih bodova na osnovu pravosnažnih konačnih i izvršnih prekršajnih naloga, odnosno pravosnažnih sudskih rješenja.

- (2) Nadležni organ za predavanje kod kojeg se vozač iz stava (1) ovog člana vodi u evidenciji, upućuje vozača nadležnom organu za provjeru radi provjere poznavanja propisa, a nadležnom organu za provjeru službenim putem dostavlja listu vozača koji se upućuju na provjeru poznavanja propisa, koja sadrži sljedeće podatke:
 - a) ime (ime jednog roditelja) i prezime vozača,
 - b) adresu prebivališta,
 - c) broj vozačke dozvole i kategorije i potkategorije za koje je izdata,
 - d) broj i datum izdavanja potvrde o odslušanom predavanju iz člana 7. stav (6) ovog Pravilnika.

Član 5.

(Program i trajanje predavanja)

- (1) Predavanje o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama (u daljem tekstu: predavanje) obavlja se prema Programu predavanja koji je dat u Prilogu broj 1. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.
- (2) Trajanje predavanja utvrđuje se kako slijedi:
 - a) poznavanje propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama, u trajanju od osam nastavnih sati,
 - b) grupni razgovor o uvjetima, razlozima i posljedicama zbog kojih je došlo do oduzimanja vozačke dozvole u trajanju od osam nastavnih sati,
 - c) poznavanje značaja i načina sigurnog ponašanja vozača u saobraćaju na cestama, radi izbjegavanja situacija koje dovode do saobraćajnih nezgoda ili kršenja saobraćajnih propisa, u trajanju od četiri nastavna sata,
 - d) posljedice saobraćajnih nezgoda, u trajanju od četiri nastavna sata.
- (3) Nastavni sat traje 45 minuta.
- (4) U toku jednog dana vozač može pohađati najviše četiri nastavna sata.

Član 6.

(Obavljanje predavanja)

- (1) Predavanja iz poznavanja saobraćajnih propisa i poznavanja načina sigurnog ponašanja vozača u saobraćaju na cestama, radi izbjegavanja situacija koje dovode do saobraćajnih nezgoda ili kršenja saobraćajnih propisa obavlja licencirani predavač teoretske nastave.
- (2) Grupni razgovor obavlja diplomirani pedagog ili psiholog.
- (3) Predavanja o posljedicama saobraćajnih nezgoda obavlja pripadnik organa unutrašnjih poslova za oblast sigurnosti saobraćaja na cestama.
- (4) Nadležni organ za provjeru dostavlja službenim putem nadležnom organu za predavanje listu licenciranih predavača teoretske nastave.

Član 7.

(Prijava za predavanje i Potvrda)

- (1) Vozač koji je pozvan na predavanje, prijavu za pristup predavanju podnosi nadležnom organu za predavanje, na obrascu koji je dat u Prilogu broj 2. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.
- (2) Vozač uz prijavu iz stava (1) ovog člana prilaže dokaz o plaćenim troškovima za prisustvo predavanju.
- (3) U roku od 60 dana od dana podnošenja prijave iz stava (1) ovog člana, nadležni organ za predavanje pismeno obavještava vozača podnosioca prijave o stečenim uvjetima za organiziranje predavanja, te određuje mjesto i vrijeme predavanja.
- (4) Smatra se da se vozač odazvao pozivu na predavanje ukoliko podnese prijavu iz stava (1) ovog člana i dokaz o plaćenim troškovima za prisustvo predavanju.

- (5) Vozaču koji se ne odazove na predavanja ili koji prilikom podnošenja prijave ne podnese dokaz o plaćenim troškovima za prisustvo predavanju, nadležni organ rješenjem će privremeno oduzeti vozačku dozvolu i istu zadržati sve dok mu se ne izda potvrda o odslušanom predavanju.
- (6) Nakon završenog predavanja vozaču se izdaje potvrda o odslušanom predavanju na obrascu koji je dat u Prilogu broj 3. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.
- (7) Potvrda iz stava (6) ovog člana izdaje se vozaču koji je odslušao 90% nastavnih sati predviđenih Programom.

Član 8.

(Provjera poznavanja propisa)

- (1) Nadležni organ za provjeru u skladu sa Programom iz člana 5. ovog Pravilnika priprema testove za provjeru poznavanja propisa, koristeći Katalog testovnih pitanja koji objavljuje Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine.
- (2) Testovi iz stava (1) ovog člana sadrže pitanja sa jednim ili više tačnih odgovora.
- (3) Prilikom provjere poznavanja propisa, primjenjuju se Odredbe Pravilnika o načinu i uvjetima organiziranja ispita za vozača motornih vozila ("Službeni glasnik BiH", broj 46/12), koje se odnose na: broj pitanja po oblastima za pojedine kategorije/potkategorije, vrijeme trajanje provjere, te broj bodova i vrjednovanje provjere.
- (4) Vozač iz člana 4. stav (1) ovog Pravilnika, podnosi nadležnom organu za provjeru prijavu za provjeru poznavanja propisa na obrascu koji je dat u Prilogu broj 4. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.
- (5) Vozač, uz prijavu iz stava (4) ovog člana, prilaže dokaz o plaćenim troškovima za provjeru poznavanja propisa.
- (6) U roku od 60 dana od dana podnošenja prijave iz stava (4) ovog člana, nadležni organ za provjeru pismeno obavještava vozača podnosioca prijave o stečenim uvjetima za provjeru, te određuje mjesto i vrijeme provjere.
- (7) Vozač koji na provjeri ne pokaže potrebno znanje može se, na svoj zahtjev, podvrgći ponovo provjeri poslije isteka 15 dana od dana prethodne provjere.
- (8) Ako vozač i poslije dvije provjere ne pokaže dovoljno znanje, ne može da pristupi ponovnoj provjeri dok ne istekne period od dva mjeseca od dana posljednje provjere.

Član 9.

(Uvjerjenje o izvršenoj provjeri)

- (1) Nakon uspješno izvršene provjere iz člana 8. ovog Pravilnika nadležni organ za provjere izdaje vozaču uvjerenje i o istom, službenim putem, upozna je nadležni organ kod kojeg se vozač vodi u evidenciji.
- (2) Uvjerjenje iz stava (1) ovog člana izdaje se na obrascu iz Priloga broj 5. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.

Član 10.

(Vođenje evidencije)

- (1) Nadležni organi iz člana 2. ovog Pravilnika vode evidenciju o vozačima koji su pohađali predavanje, odnosno evidenciju o vozačima koji su pristupili provjeri poznavanja propisa.
- (2) Evidencije se zaključuju na kraju svake kalendarske godine i čuvaju se kao dokument trajne vrijednosti.

Član 11.

(Naknade troškova predavanja i provjere)

- (1) Visinu naknade troškova predavanja određuje nadležni organ za predavanje.

- (2) Visinu naknade troškova provjere poznavanja propisa određuje nadležni organ za provjeru.
- (3) Naknade troškova iz st. (1) i (2) ovog člana snosi vozač koji je pozvan na predavanje, odnosno upućen na provjeru poznavanja propisa.

Član 12.

(Stupanje na snagu i objava)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-02-2-1765/13
25. aprila 2013. godine
Sarajevo

Ministar
Damir Hadžić, s. r.

Prilog br. 1

PROGRAM

PREDAVANJA O POSLJEDICAMA KOJE PROIZILAZE IZ NEPOŠTOVANJA ILI NEPOZNAVANJA PROPISA O SIGURNOSTI SAOBRAĆAJA NA CESTAMA

Uvodne napomene

Program predavanja o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama odgovarat će specifičnim problemima grupa formiranih za pohađanje predavanja.

Program treba da omogući i osigura aktivnu dvosmjernu komunikaciju vozača koji je upućen na predavanje i predavača tokom obrade svih nastavnih oblasti, cjelina i jedinica (dijalog, diskusija i sl.).

1. Grupna radionica

Grupna radionica se organizira u obliku rasprave i zajedničke analize sa vozačima i obuhvata:

- razgovor sa vozačima o razlozima zbog kojih im je oduzeta vozačka dozvola, pojedinačnim utiscima vozača o prinudnoj promjeni njihovog načina mobilnosti, posljedicama nastalim prije i poslije oduzimanja vozačke dozvole i načinima ponašanja nakon postupka rehabilitacije;
- identifikiranje slabosti i pozitivnih ponašanja koje su vozači uočili u svojim iskustvima iz vožnje;
- identifikiranje razloga za prebrzu vožnju i glavne posljedice brze i rizične vožnje;
- diskusija o učestalosti vožnje vozača pod utjecajem alkohola i drugih opojnih sredstava, kao i razlozi za učešće u saobraćaju pod utjecajem psihoaktivnih supstanci i mogućim posljedicama takve vožnje;
- predstavljanje utjecaja fizičkih i mentalnih sposobnosti i ponašanje vozača u raznim psihofizičkim stanjima na vožnju;
- bijes i agresija učesnika u saobraćaju na cestama;
- utvrđivanje poremećaja koji odvrćaju pažnju vozača u vožnji;
- prezentacija pravilnog odnosa vozača prema drugim učesnicima u saobraćaju;
- diskusija o drugim temama iz oblasti sigurnosti saobraćaja za koje vozači izraze interesiranje.

Značaj psihofizičke sposobnosti za sigurno upravljanje motornim vozilima (značaj psihičkog stanja prije i u toku vožnje, faktori koji mogu izazvati poremećaj psihofizičke ravnoteže i kako treba reagirati u datoj situaciji).

Utjecaj konzumiranja alkohola na sigurnost saobraćaja:

- konzumiranje malih količina alkohola, odloženo dejstvo alkohola na organizam, utjecaj na psihofizičke funkcije u toku vožnje,
- stepeni alkoholiziranosti vozača.

Utjecaj lijekova, droge i drugih psihoaktivnih supstanci na sigurnost saobraćaja:

- štetni utjecaji droge na psihofizičku sposobnost vozača,
- štetni utjecaji pojedinih lijekova na psihofizičku sposobnost za vožnju,
- upoznavanje sa listom lijekova koji negativno utječu na psihofizičku sposobnost vozača.

Utjecaj umora na sigurnost saobraćaja (vrste i znaci umora, odmor, planiranje putovanja).

Utjecaj meteoroloških prilika na vožnju.

Drugi utjecaji na sigurnost vožnje (temperatura u kabini vozila, hladnoća, pregrijavanje, buka i vibracije).

Negativni efekti agresije, bijesa i nasilničke vožnje na cesti;

Odnosi humanosti i solidarnosti prema drugim učesnicima u saobraćaju:

- posebno djeci,
- osobama sa posebnim potrebama,
- drugim ranjivim kategorijama učesnika u saobraćaju,
- vozilima kojima upravljaju osobe sa posebnim potrebama.

2. Propisi o sigurnosti saobraćaja na cestama

2.1. Opća pitanja (značenje pojedinih izraza u propisima o sigurnosti saobraćaja na cestama)

2.2. Pravila saobraćaja;

2.2.1. Opće odredbe o ponašanju vozača u saobraćaju na cestama;

2.2.2. Radnje vozilom u saobraćaju;

- utvrđivanje uvjeta za izvođenje radnji,
- uključivanje u saobraćaj,
- promjena načina i pravca kretanja;

2.3. Kretanje vozila na cesti:

- strana kretanja,
- vožnja na cesti sa više saobraćajnih traka,
- kretanje unazad;

2.4. Brzina kretanja i zaustavni put:

- prilagođavanje brzine kretanja,
- ograničenje brzine kretanja,
- smanjenje brzine koja pričinjava smetnju u protoku saobraćaja;
- pojam zaustavni put,
- faktori koji utječu na dužinu zaustavnog puta,
- pojam prilagođena brzina.

2.5. Skretanja;

2.6. Prvenstvo prolaza:

- na raskrsnici,
- pri skretanju ulijevo,
- u odnosu na vozila koja se kreću po šinama,
- na cesti koja je označena saobraćajnim znakom kao cesta sa prvenstvom prolaza,
- pri presijecanju biciklističke staze;

2.7. Saobraćaj na raskrsnici:

- opreznost,
- podešavanje brzine,
- prestrojavanje,
- postupanje prema svjetlosnim saobraćajnim znakovima;

2.8. Naizmjenično propuštanje vozila;

2.9. Preticanje i obilaženje:

- opća pravila preticanja i obilaženja,
- uvjeti saobraćaja kada vozač ne smije da otpočne preticanje i obilaženje;

- postupanje vozača pošto izvrši preticanje i obilaženje,

- uvjeti saobraćaja u kojima je zabranjeno preticanje;

2.10. Upotreba zvučnih i svjetlosnih znakova upozorenja;

2.11. Kretanje pješaka i odnos vozača prema pješacima;

- dinamika kretanja pješaka,
- pravila o kretanju pješaka,
- obaveze vozača prema pješacima,

- presijecanje kolone pješaka;

- dijete, najugroženija kategorija učesnika u saobraćaju.

2.12. Upotreba svjetala u saobraćaju;

2.13. Odstojanje između vozila;

2.14. Saobraćaj na auto-cesti i brzim cestama:

- uvjeti saobraćaja (zabrane za pojedine kategorije vozila, brzina, zaustavljanje i polukružno okretanje),
- uključivanje i način kretanja;

2.15. Vožnja noću i vožnja pod nepovoljnim vremenskim uvjetima;

2.16. Dužnosti i obaveze vozača u slučaju saobraćajne nezgode.

3. Značaj i način sigurnog ponašanja vozača u saobraćaju na cestama

Nastava o značaju i načinu sigurnog ponašanja vozača u saobraćaju na cestama radi izbjegavanja situacija koje dovode do saobraćajnih nezgoda ili kršenja saobraćajnih propisa, obuhvata slijedeće nastavne cjeline i jedinice:

3.1. Opasnosti koje nastaju zbog nepropisnog preduzimanja radnji u saobraćaju:

- ometanje i ugrožavanje saobraćaja neprilagođenom brzinom kretanja,
- kontrola brzine kretanja i mogućnost realne procjene u različitim uvjetima saobraćaja,
- prilagođavanje brzine, u vožnji noću i u uvjetima smanjene vidljivosti,
- opasnosti od neprilagođene brzine,
- sigurno izvođenje radnje preticanja (procjena uvjeta, sigurno odstojanje i rastojanje od drugih vozila, preticanje noću i u uvjetima smanjene vidljivosti),
- korištenje prava prvenstva prolaza,

3.2. Osnove funkcioniranja uređaja na motornom vozilu od značaja za sigurnost saobraćaja na cestama, uključujući ekonomičnost potrošnje goriva:

značaj tehničke ispravnosti vozila sa aspekta sigurnosti saobraćaja na cestama;

- upotreba uređaja za upravljanje (uloga, funkcioniranje, elektronska pomoć (ESP), propisani uvjeti ispravnosti);
- upotreba uređaja za zaustavljanje:

- uloga, osnovne karakteristike pojedinih sistema (mehaničkih, hidrauličnih, zračnih, elektronskih-ABS i dr.) i njihovo funkcioniranje (zaustavna cesta, djelovanje na raznim površinama kolovoza pri različitom stanju kolovoza) i propisani uvjeti ispravnosti;

- izbjegavanje naglog kočenja vozilom (vožnja u koloni, prilazak raskrsnici i dr. situacije);

upotreba uređaja za davanje svjetlosnih znakova, osvetljavanje ceste i uređaja koji omogućavaju normalnu vidljivost:

- vrste, uloga i funkcioniranje;
- neometanje drugih učesnika u saobraćaju;
- pneumatika (značaj ispravnosti pneumatika);
- pravilna upotreba sigurnosnog pojasa, zaštitne kacige, sigurnosnog sjedišta za djecu i druge zaštitne opreme.

3.3. Utjecaj nedovoljnog znanja i vještina vozača u izvođenju pojedinih radnji vozilom na sigurnu vožnju

(uključivanje u saobraćaj, promjena načina i pravca kretanja, prilagođavanje brzine, skretanje, prvenstvo prolaza, mimoilaženje, preticanje i obilaženje).

3.4. Utjecaj ceste i cestovnog okoliša na psihofizičke sposobnosti za vožnju;

3.5. Uloga i značaj načela sigurnog ponašanja u saobraćaju (načelo odgovornosti, načelo humanosti, načelo povjerenja, načelo defanzivne vožnje i druga načela).

4. Posljedice saobraćajnih nezgoda

Praktični primjeri vezani za opasnosti koje nastaju zbog nepropisnog preduzimanja radnji u saobraćaju.

Prikazivanje filmova iz oblasti sigurnosti saobraćaja.

Prilog br. 2.

Na osnovu člana 7. stav (1) Pravilnika o načinu održavanja predavanja o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama i načinu provjere poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama, organu nadležnom za unutrašnje poslove podnosi se

PRIJAVA

za predavanje o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama

Ime (ime jednog roditelja) prezime	
Datum rođenja	
Mjesto rođenja, država	
Mjesto prebivališta	
Ulica i kućni broj	
Poštanski broj	
Kontakt telefon, e-mail	
Podaci o stručnoj spremi	
Vozačke kategorije i datum izdavanja	
Trenutno zaposlen/a u	
Na određeno/neodređeno	
Godine radnog iskustva	

Uz popunjeni obrazac prijave za predavanje potrebno je priložiti dokaz o plaćenim troškovima za prisustvo predavanju.

Kopiju prijave zadržava podnosilac prijavu.

Potpisom ove prijave dajem dopuštenje za izvođenje svih radnji u vezi sa obradom podataka u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka.

Izjavljujem da su podaci istiniti, tačni i potpuni.

U _____, dana ____ / ____ / ____ . godine.

Podnosilac prijave: _____

Prilog br. 3.

(organ nadležan za unutrašnje poslove)

Broj:

Dana:/...../..... godine

Mjesto:

Na osnovu člana 7. stav (6) Pravilnika o načinu održavanja predavanja o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama i načinu provjere poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama, izdaje se

P O T V R D A

o odslušanom predavanju o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama

Ime (ime jednog roditelja) prezime	
Mjesto prebivališta	
Adresa	

M.P.

Potpis ovlaštenog lica

.....

Prilog br. 4.

Na osnovu člana 8. stav (4) Pravilnika o načinu održavanja predavanja o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama i načinu provjere poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama, organu nadležnom za obrazovanje podnosi se

PRIJAVA

za provjeru poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama

Ime (ime jednog roditelja) prezime	
Datum rođenja	
Mjesto rođenja, država	
Mjesto prebivališta	
Ulica i kućni broj	
Poštanski broj	
Kontakt telefon, e-mail	
Podaci o stručnoj spremi	
Vozačke kategorije i datum izdavanja	

Uz popunjeni obrazac prijave za provjeru poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama, potrebno je priložiti dokaz o plaćenim troškovima za provjeru.

Kopiju prijave zadržava podnosilac prijavu.

Potpisom ove prijave dajem dopuštenje za izvođenje svih radnji u vezi sa obradom podataka u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka.
Izjavljujem da su podaci istiniti, tačni i potpuni.

U _____, dana ___/___/_____. godine.

Podnosilac prijave: _____

Prilog br.5

_____ (organ nadležan za obrazovanje)

Broj:

Dana:/...../..... godine

Mjesto

Na osnovu člana 9. Pravilnika o načinu održavanja predavanja o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama i načinu provjere poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama, _____ (nadležni organ) izdaje

U V J E R E N J E

o izvršenoj provjeri poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama

Ime (ime jednog roditelja) prezime	
Mjesto prebivališta	
Adresa	

M.P.

Potpis ovlaštenog lica

.....